

Kahden ihmisen kuolemaan johtanut pienkerrostalon palo Turun Hirvensalossa 10.5.2016

ALKUSANAT

Onnettomuustutkintakeskus käynnisti 11.5.2016 alustavan tutkinnan Hirvensalossa edellisellä iltana syttyneestä tulipalosta. Tutkintaa tekivät tutkija Heikki Harri ja asiantuntija Kimmo Markkanen. Tutkinnanjohtaja oli johtava tutkija Kai Valonen.

Tapahtumien kulku, taustatiedot ja yleisen turvallisuuden parantamismahdollisuudet selvisivät riittävästi alustavassa tutkinnassa, joten turvallisuustutkintalain (525/2011) 17§:n mukaista tutkintaa ei aloiteta.

Tulipalosta julkaistaan raportti alustavasta tutkinnasta.

1 TAPAHTUMA

1.1 Tapahtumien kulku ja pelastustoiminta

Kolmikerroksisen rakennuksen ylimmän kerroksen asuinhuoneistossa syttyi tulipalo. Huoneistossa ollut nainen havaitsi palon ja kertoi siitä paikalla olevalle miehelle. Mies lähti poistumaan huoneistosta yrittäen taluttaa ja vetää naista mukanaan. Mies ei jaksanut vetää naista mukanaan ulos asunnosta, joten nainen tuupertui eteisen lattialle.

Useita henkilöitä havaitsi palon rakennuksen ulkopuolelta, jonka vuoksi hätäkeskukseen soitettiin yhteensä viisi hätäpuhelua. Ensimmäisessä puhelussa kello 22.38 soittaja kertoi, että savua tulee ylimmän kerroksen asunnon kahdesta ikkunasta. Myös punaista loimotusta näkyi. Puhelun aikana ikkuna rikkoutui ja liekit löivät ulos. Soittaja epäili, ettei palohuoneistossa voinut olla ketään, mutta muualla rakennuksessa todennäköisesti olisi, koska kyseessä oli pienkerrostalo.

Ilmoituksen perusteella hätäkeskus hälytti kello 22.39 johtoyksikön, kolme pelastusyksikköä, säiliöauton ja puomitikasauton. Hetkeä myöhemmin hätäkeskus hälytti ensin yhden ensihoitoyksikön sekä hieman myöhemmin kaksi ensihoitoyksikköä ja ensihoidon kenttäjohtajan.

Toisessa hätäpuhelussa kello 22.41 kävi ilmi, että talon ylimmän kerroksen päätyhuoneistossa saattoi olla joku sisällä ja että asunnosta ei pääse ulos. Kyseessä oli eri huoneisto kuin mistä palo oli alkanut. Puhelun taustalla kuului palovaroittimen ääni. Soittaja huusi asukkaille, että ulos talosta. Soittaja kertoi, että talossa on useita ihmisiä ja että rakennuksessa on kahdessa kerroksessa asuntoja. Tämä soittaja niin ikään kertoi, että osasta rakennuksen ikkunoista tuli liekkejä.

Soittaja kiipesi puhelun jälkeen talotikkaille ja näki ikkunan läpi toisen kerroksen päätyhuoneistossa liikkuvan hahmon. Hän ei paljain käsin kyennyt rikkomaan ikkunaa. Toinen naapuri tuli paikalle tuoden mukanaan alumiinitikkaat. Hän kiipesi niitä pitkin samaisen asunnon toisen huoneen ikkunalle ja näki huoneessa vuodesohvan tyhjänä.

Viidennessä hätäpuhelussa kello 22.48 soittaja kertoi kuulevansa ammuskelua. Pelastusyksiköitä oli tässä vaiheessa jo kohteessa. Soittaja oli tulkinut palon ääniä neljäksi laukaukseksi. Soittaja kertoi kuulevansa miehen huutavan ihmisiä ulos talosta.

Pelastuslaitoksen yksiköistä ensimmäisenä kohteeseen saapui pelastusyksikkö VS T11 kello 22.45 vahvuudella 1+3. Yksikkö ryhtyi tekemään perusselvitystä¹ portaikon kautta ylimpään kerrokseen. Portaikossa istui mies, joka oli ilmeisesti syttymishuoneistosta poistunut henkilö. Yksikönjohtaja ohjasi hänet ulos.

Ensihoidon yksiköistä paikalle saapui ensimmäisenä EVS 1211 kello 22.48.

Pelastusyksikkö VS K11 saapui kohteeseen 22.50 vahvuudella 1+3. Se sai tehtäväksi pelastustoiminnan johtajana toimivalta palomestarilta yläpuolisten tilojen varmistamisen ja viereisten tilojen tiedustelun. Käskyä antaessaan pelastustoiminnan johtaja ei ollut vielä itse kohteessa. Pelastusyksikkö VS K11 miehistö ei edennyt palavan huoneiston kerrokseen, vaan meni matalamman osan katolle. Palava huoneisto oli ylimmässä kerroksessa ja yläpuolisia tiloja ei varsinaisesti ollut (ainoastaan yläpohjan ontelo).

Pelastusyksikön VS T11 savupari tunkeutui palavaan huoneistoon ja löysi vainajan heti oven luota kello 22.51. Pelastusyksikön johtaja käski jättämään vainajan löytöpaikalle. Pelastus-

¹ Selvityksellä tarkoitetaan pelastusyksikön letkujen laittamista käyttökuntoon ja niiden paineistamista vedellä.

toiminnan johtaja keskusteli vainajasta poliisin kanssa ja poliisilta tuli myös pyyntö jättää hänet paikalleen. Hätäkeskus hälytti paikalle myös lääkäriyksikön EFH20 kello 22.53.

Pelastusyksikön VS T11 savupari ilmoitti vainajan löytymisen jälkeen alkupalon olevan sammutettu ja ryhtyvän savukaasujen suihkuputkituuletukseen ikkunan kautta.

Ensihoitaja pyysi toisen hätäpuhelun soittanutta henkilöä ja hänen kanssaan yläkerroksen yhden asunnon ikkunoita koputellutta henkilöä poistumaan paikalta. Toinen heistä soitti talon omistajalle, joka oli tapahtuman aikaan Hirvensalossa. Omistaja saapui palopaikalle.

Pelastusyksikkö VS T41 oli kohteessa kolmantena pelastusyksikkönä kello 22.54 vahvuudella 1+3. Yksikkö sai tehtäväkseen suojaparin järjestämisen savusukeltajille.

Alemman asuinkerroksen yhdestä asunnosta poistui omatoimisesti kaksi puolalaista miestä. Toisesta asunnosta poistui mies, joka kohtasi pelastusyksikön VS T11 yksikönjohtajan ja kertoi tälle, että viereisessä asunnossa oli liikuntarajoitteinen henkilö. Yksikönjohtaja kävi hakemassa liikuntarajoitteisen henkilön ulos yhdessä pelastusyksikön VS T41 yksikönjohtajan kanssa.

Kello 22.56 pelastuslaitos käynnisti koneellisen savutuuletuksen.

Klo 22.59 pelastusyksikön VS K11 savusukeltaja ilmoitti, että katolla pellin alla palaa. Hän pyysi lisäresursseja ja raivausvälineitä. Katolla ei voinut työskennellä ilman savusukellusvarusteita. Vahvistukseksi tuli pelastusyksiköstä VS T41 yksi palomies. Pelastusyksikön VS K11 savusukeltajat saivat muiden yksiköiden valmisteleman sammutusletkun. Siten pelastusyksiköstä VS K11 ei tehty tässä vaiheessa selvityksiä, mutta järjestettiin valaistus ja sähköt savutuulettimelle.

Vasta 20 minuutin kuluttua ensimmäisestä hätäilmoituksesta ja noin 15 minuuttia palokunnan saapumisen jälkeen palavan huoneiston naapuriasunnosta tuli käytävään mies, jonka pelastusyksikön VS T11 savupari ohjasi ulos. Savupari ilmoitti asiasta kello 23.01.

Puomitikkaan pystytys oli käynnissä noin kello 23.10.

Päivystävälle palomestarille muodostui keskusteltuaan talon omistajan ja puolalaisten asukkaiden kanssa käsitys, että talossa asui seitsemän ihmistä. Kun yksi vainaja oli löytynyt ja kun kuusi muuta henkilöä oli kohdattu pelastustöiden aikana, hän arvioi, ettei rakennuksessa ole enää ihmisiä.

Väärinkäsitystä syntyi siinä, että talon omistaja on kertonut ilmoittaneensa palomestarille ylimmän kerroksen asuntojen määräksi neljä ja alemman asuinkerroksen asuntojen määräksi kolme eli yhteensä seitsemän. Palomestari oli kertomansa mukaan kysynyt asukkaiden määrää, ei asuntojen määrää. Molempien mukaan yhteistyö toisen osapuolen kanssa ei onnistunut parhaalla mahdollisella tavalla ja poliisi hääti omistajan syrjemmälle palopaikalta. Tietoa ylimmän kerroksen yhdestä asukkaasta ei saatu myöskään ikkunoihin kiivenneiltä henkilöiltä, jotka ensihoitaja käski pois eivätkä he näin olleet antamassa lisätietoja.

Myöhemmin yön aikana ylimmän kerroksen yhdestä tarkastamattomasta asunnosta löytyi vainaja. Osoittautui, että hän oli ollut kuolleena jo mahdollisesti viikkoja. Lisäksi yksi vainaja löytyi siitä asunnosta, jonka ikkunoiden luokse ulkopuoliset olivat kiivenneet ja jossa he olivat havainneet liikettä palon alkuvaiheessa.

Tiedon kulku savusukeltajilta yksikönjohtajalle ja päinvastoin sekä yksikönjohtajien ja pelastustoiminnan johtajan välillä oli ajoittain heikkoa. Erityisesti haittaa aiheutti se, että käytössä olevassa puheryhmässä oli runsaasti yhdenaikaista puheliikennettä, joka ei suoraan liittynyt

meneillään olevaan tehtävään, vaan esimerkiksi paikalle saapuvien tukiyksiköiden kanssa kommunikointiin.

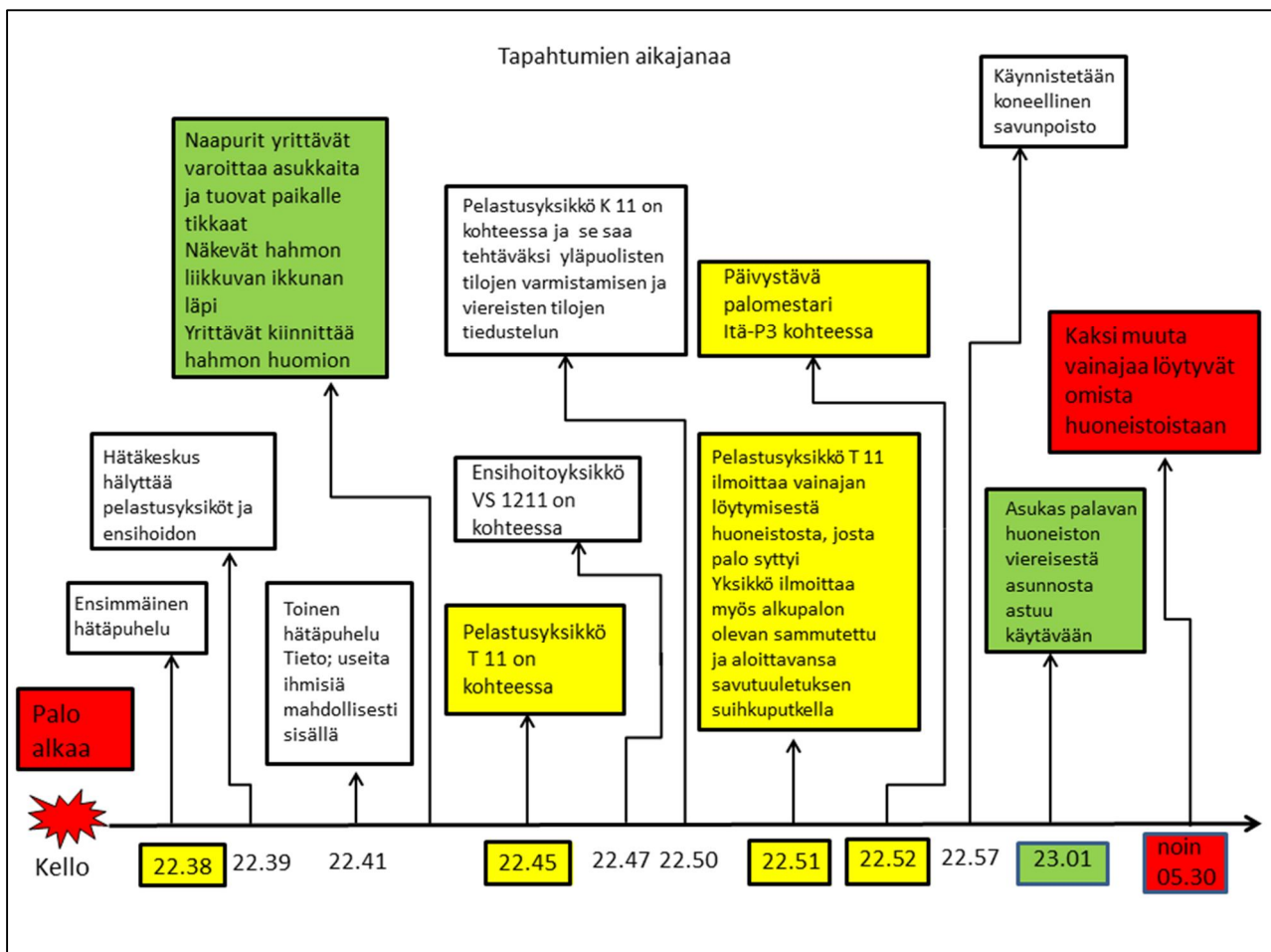
1.2 Ensihoito

Ensihoitajat hoitivat yhtä henkilöä lisähapella ja kahta henkilöä raitisilmalla. Yksi altistunut ei tarvinnut hoitoa. Kaksi alemman asuinkerroksen asunnosta poistunutta puolalaista henkilöä kieltäytyi yhteistyöstä ensihoidon kanssa ja poistui paikalta melko nopeasti.

Altistuneilla korkein veren hemoglobiinin häkäpitoisuus oli syttymishuoneistosta poistuneella henkilöllä (13 prosenttia). Kahdella henkilöllä häkäpitoisuus oli 6 prosenttia ja yhdellä 1 prosentti. Oireina tällöin saattaa olla vain lievää päänsärkyä, puristavaa tunnetta otsalla ja mahdollisesti hengästymistä rasituksessa.

Lääkäriyksikön EFH20 lääkäri teki arvioin kaikille altistuneille. Kenelläkään ei ollut oireita, joten tarvetta päivystyskäynnille ei ollut. Kaikki myös kieltäytyivät lähtemästä. Yksi henkilö vietiin lopulta päivystykseen muiden syiden takia. Sosiaalitoimi saapui paikalle noin kello 0.30 ja ryhtyi huolehtimaan asukkaiden majoituksesta.

Ensihoito ei kohdannut myöhemmin löytyneitä vainajia.

Kuva 1. Kuvassa on tapahtumien aikajanaa yhdisteltynä hätäkeskuksen lokitiedoista, hätäpuheluisista, pelastuslaitoksen radiokanavallenteista sekä kuulemisista.

Kuva 2. Kuvassa näkyy ulkopuolisten henkilöiden käyttämät irtotikkaat rakennuksen takaseinällä.
Kuva: Varsinais-Suomen pelastuslaitos.

1.3 Poliisi

Poliisi eristi aluetta, jotta pelastusyksiköillä oli työskentelyrauha. Myöhemmin poliisi aloitti kuolemansyyn tutkinnan ja palonsyyn teknisen tutkinnan.

1.4 Onnettomuudesta aiheutuneet vahingot

Tulipalossa kuoli kaksi ihmistä, joista molemmat olivat päihtyneitä. Rakennuksesta löytyi myös yksi aiemmin kuollut ihminen.

Rakennuksen asuinosa tuhoutui käytännössä korjauskelvottomaksi. Samassa rakennuksessa toiminut lihaliike ei kärsinyt itse tulipalosta, mutta sähköjen menettämisen myötä merkittävä määrä elintarvikkeita jouduttiin lämpenemisen vuoksi hävittämään ja yrityksen toiminta keskeytyi.

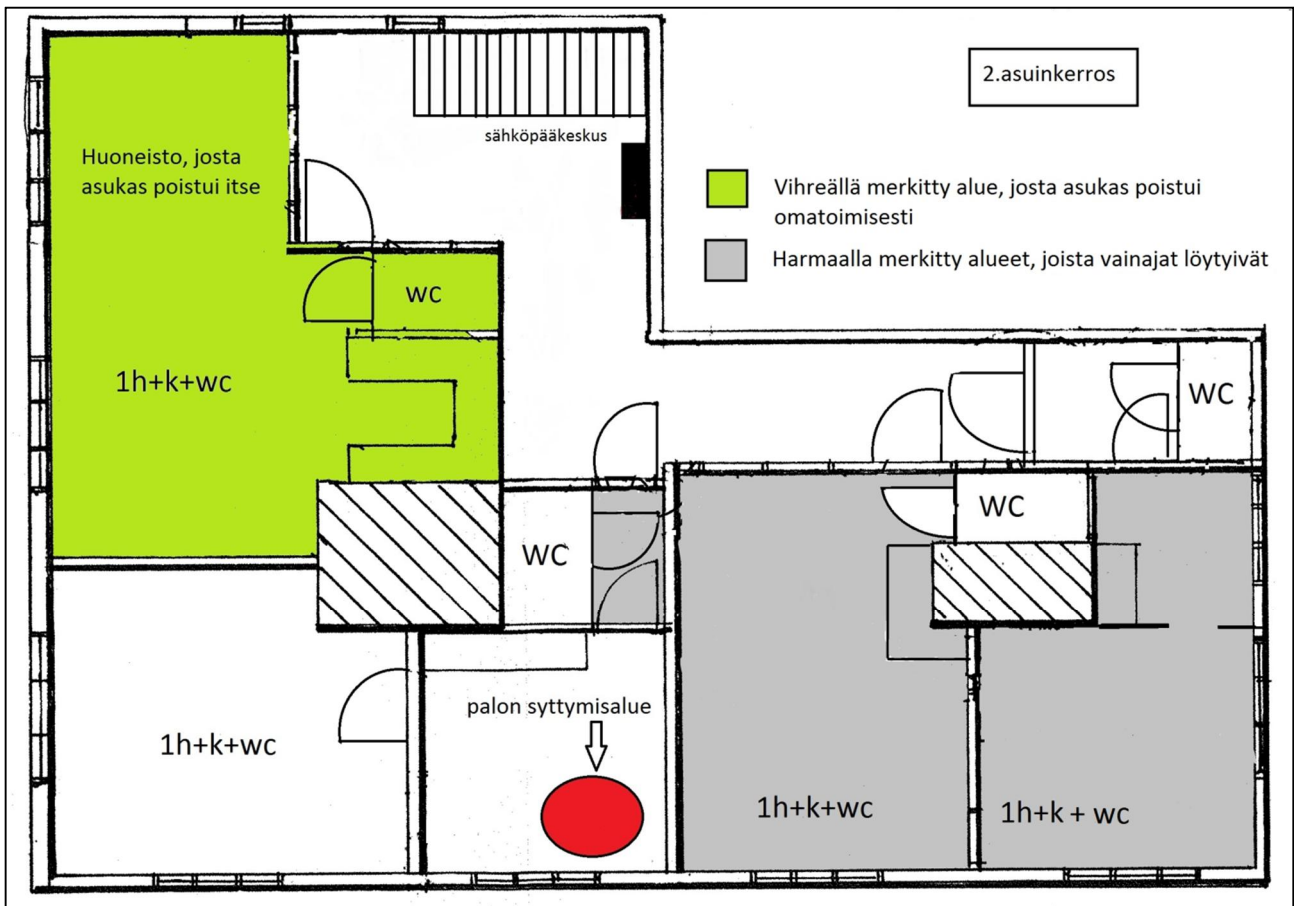
2 ONNETTOMUUDEN TAUSTATIEDOT

2.1 Rakennus

Rakennus oli puukerrostalo, jossa alkujaan on ollut rapattu puuverhous. Myöhemmin rappauksen päälle oli asennettu profiilipelti, jolloin rakennustapa ei ollut ulospäin havaittavissa. Pelastustoiminnan johtaja oli tilanteen alussa siinä käsityksessä, että kyseessä oli kivitalo.

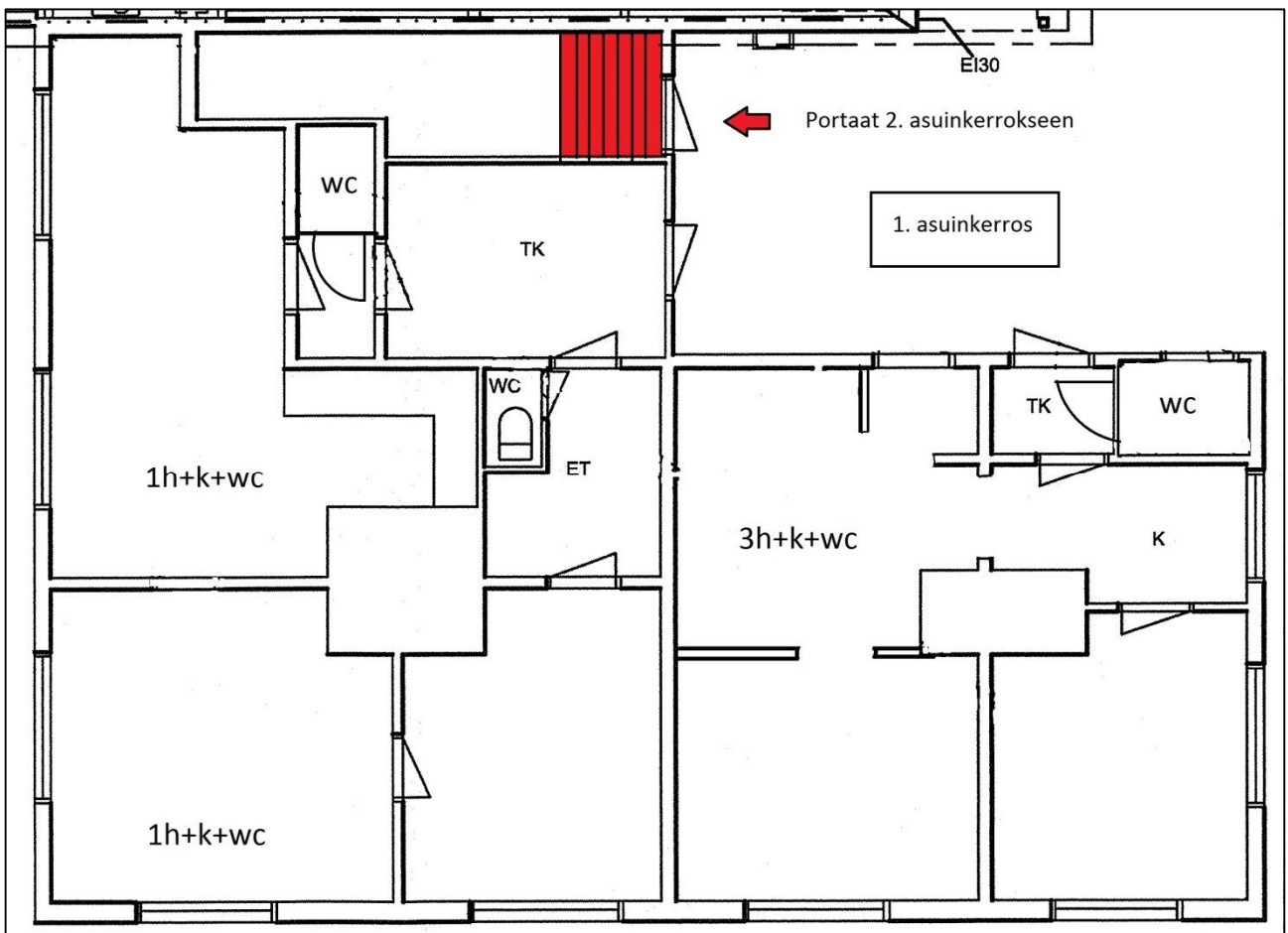
Rakennus oli toteutettu kaikkiaan kolmessa vaiheessa. Ensimmäinen osa oli rakennettu 1935. Rakennusta oli aloitettu laajentamaan 1938 ja rakennustyöt saatiin loppuun 1944 jatkosodan päätyttyä. Rakennuksen kylkeen on rakennettu vuonna 1982 liiketilaa, jossa nykyisin toimii lihaliike. Uusimmassa laajennuksessa rakennukseen asuinosaan oli tehty ikkunaremontti.

Poliisin aikaisemmin kohteesta ottamien valokuvien perusteella yläkäytävällä oli palovaroitin. Huoneistojen palovaroittimista ei ole tietoa. Omistajan mukaan kaikissa asunnoissa on ollut palovaroittimet, mutta hän ei tiedä, ovatko vuokralaiset huolehtineet niiden toimintakunnosta ja onko niitä mahdollisesti jopa poistettu paikoiltaan. Yläkerran käytävällä on ollut sammutin, mutta sen käyttökelpoisuudesta ei ole tietoa.

Kuva 3. Pohjapiirros² rakennuksen asuinosan ylimmästä kerroksesta tilanteesta, jolloin rakennukseen on toteutettu viimeisin laajennus vuosina 1981–1982. Tämä kerros vaurioitui palossa pahiten. Kuvaan on merkitty arvioitu syttymisalue ja vainajien löytymisalueet.

² Talon pohjapiirroksia on täydennetty valokuvien, palon jälkeisen paikkatutkinnan mittausten sekä kuulemisissa saatujen tietojen perusteella, minkä vuoksi piirroksiset ovat suuntaa antavia. Pohjakuva: Turun kaupungin rakennusvalvonta.

Kuva 4. Kuvassa on pohjapiirros² rakennuksen alemmasta asuinkerroksesta tilanteesta, jolloin rakennukseen on toteutettu viimeisin laajennus vuosina 1981–1982. Tämä kerros kärsi lähinnä savu- ja vesivahinkoja.

Rakennus ja rakenteet eivät vastaa rakennuslupapiirustuksia. Muun muassa porras on eri paikassa kuin piirustuksissa. Ylimmän kerroksen hätäpoistumismahdollisuutta ei todellisuudessa ollut. Teoriassa asunnosta, jossa ulkopuoliset näkivät liikettä ja josta myöhemmin löytyi vainaja, olisi ollut mahdollisuus ikkunan kautta talotikkaille, mutta ikkunassa ei ollut avauskahvaa. Rakennuksen omistajan mukaan porras oli alkuperäisellä paikallaan.

Rakennuksen asuinkerrokset muodostivat todennäköisesti omat palo-osastonsa, eikä asuinhuoneistoja ollut varsinaisesti palo-osastoitu erilleen toisistaan. Tarkkoja palo-osastojen rajoja ei voitu tutkinnan aikana todentaa asiakirjoista. Liiketilän ja asuinosan välillä oli palo-osastointi, johon palo myös rajoittui.

2.2 Onnettomuuteen liittyvät organisaatiot ja henkilöt

Omistaja

Omistaja on alkuperäisen rakennuttajan jälkeläinen ja rakennus on pysynyt saman suvun hallussa koko ajan. Omistaja tunsu talon hyvin ja muun muassa rakennuttanut viimeisimmän laajennuksen. Hänellä oli tarkka tieto kaikista rakenteista.

Vuokralaiset, asukkaat

Vuokralla oli rakennuksen asuinosaissa seitsemän asuntoa. Näistä kuudessa oli yksittäinen vuokralainen. Yksi asunto oli vuokrattu yrityksen nimiin ja siinä asui kaksi ulkopuolisen yrityksen puolalaista työntekijää. Syttymishuoneistoon jäänyt vainaja ei ollut talon asukas, vaan

hän oli vierailulla huoneistossa, kuten oli ollut aiemminkin. Omistajan mukaan hänellä oli porttikielto taloon aiemman häiriökäyttäytymisen johdosta.

2.3 Viranomaiset ja muut toimijat

Rakennukseen on ollut viiden vuoden aikana kuusi muuta pelastustoimen tehtävää. Näistä tehtävistä kaksi oli rakennuspalovaaroja ja yksi oli rakennuspallo. Yhdestä tehtävästä oli onnettomuusselosteen mukaan poliisille tehty tutkintapyyntö vaaran aiheuttamisesta.

Vuonna 2013 yhdessä asunnossa oli ollut tulipalo, jolloin asunnossa ollut mies ei kehotuksesta huolimatta halunnut poistua sammutustöiden aikana.

Ensihoidolla on ollut kyseisessä kohteessa useita tehtäviä. Tässä onnettomuudessa ensihoidon kenttäjohtajana toiminut henkilö tunsikin kohteen ennestään aikaisempien käyntien perusteella.

Pelastuslaitos on kohdistanut palotarkastustoimintaa ainoastaan liiketilaan, ei rakennuksen asuintiloihin. Viimeisin palotarkastus oli tehty 11.2.2015. Palotarkastuspöytäkirjassa ei ole asuinosaan tai sen paloturvallisuuteen liittyviä havaintoja.

Rakennuslupapiirustukset vastaavat tilannetta, jossa muutamia asuntoja olisi yhdistetty isommiksi, mutta tätä muutostyötä ei ollut tehty. Ylimpään kerrokseen vievä porraskäytävä on voinut olla piirustusten mukaisessa paikassa vuonna 1935, koska nykyinen porraskäytävä on vuonna 1944 valmistuneessa osassa.

Rakennuslupa-asiakirjojen mukaan rakennukseen oli tehty laajennusosaan liiketila, jonka loppukatselmus on ollut 21.9.1982. Tässä yhteydessä oli tehty asuinosaan ikkunaremontti, mutta asiakirjojen perusteella ei asuinosan poistumisratkaisuihin ollut puututtu. Käytännössä ylimmän kerroksen asuinhuoneistoista ei ollut kuin yksi poistumistie. Rakennuslupapiirustusten hätäpoistumistiet laajennusosan katolle eivät olleet käyttökelpoisia, koska kulku sinne oli ainoan porrashuoneen kautta.

Liiketilaan oli tehty muutostöitä vuonna 2012 ja siinä yhteydessä oli rakennuslupapiirustuksiin piirretty palo-osastointi EI30 liiketilan ja asuinosan väliin. Samoissa piirustuksissa on nykyisten portaiden kohdalla merkintä "tila" yksilöimättä mikä tila on kyseessä. Muutoslupa ei kyseisen piirroksen mukaan koskenut asuinosaa.

2.4 Säädökset, määräykset, ohjeet ja muut asiakirjat

Rakennuksen ensimmäinen osa on rakennettu vuonna 1935. Sisäasianministeriön ensimmäinen rakentamisen paloluokituspäätös on annettu vuonna 1936³. Siten rakentamisen aikana ei ollut erillistä valtakunnallista normia. Rakennus on paloluokituspäätöksen⁴ mukainen C-luokan rakennus (palohidastava). Eri käyttötavat oli osastoitava. Rakenteelliseen paloturvallisuuteen liittyviä vaatimuksia on ensimmäisen kerran säädelty valtakunnallisesti vuonna 1920 lailla eräistä naapurussuhteista. Tätä ennen kaupungeilla oli omia rakennussääntöjä.

C-luokan rakennuksen saman porrashuoneen yhteydessä sai olla enintään kaksi huoneistoa kussakin kerroksessa, myöhemmin annetun muutoksen myötä huoneistoja sai olla kolme kussakin kerroksessa⁵. Minkään huoneiston koko ei saanut olla yli 75 m², ellei niistä ollut kahta uloskäyntiä. Eli ei ollut vaatimusta toiselle poistumistielle, jos kyseessä oli pieni asunto.

³ Ympäristöopas 39. Rakennusten paloturvallisuus & paloturvallisuus korjausrakentamisessa. Ympäristöministeriön asunto- ja rakennusosasto 2003.

⁴ 81/1936

⁵ 824/1944

Pelastuslain⁶ mukaan rakennuksen omistajan ja haltijan sekä toiminnanharjoittajan on osaltaan huolehdittava siitä, että rakennus, rakennelma ja sen ympäristö pidetään sellaisessa kunnossa, rakennuksessa olevat henkilöt pystyvät tulipalossa tai muussa äkillisessä vaaratilanteessa poistumaan rakennuksesta tai heidät voidaan pelastaa muulla tavoin. Rakennukseen, joka on poistumisturvallisuuden tai pelastustoiminnan kannalta tavanomaista vaativampi, on laadittava pelastussuunnitelma. Pelastussuunnitelma on laadittava asuinrakennuksiin, joissa on vähintään kolme asuinhuoneistoa. Tähän kohteeseen pelastussuunnitelma oli laadittu 20.2.2015.

Pelastuslaitoksen tehtävä on valvoa paloturvallisuusvelvoitteiden noudattamista valvontasuunnitelman mukaisesti. Valvontasuunnitelman tulee pelastuslain mukaan perustua alueen pelastustoimen palvelutasopäätökseen. Valvontasuunnitelmassa on määritettävä palotarkastukset ja muut valvontatoimenpiteet kuten omavalvonta. Valvontasuunnitelman laadinnan tueksi on pelastuslaitosten verkostossa laadittu yhteinen valtakunnallinen ohje. Valvontakohteiden määräaikaisten palotarkastusten suorittamisväliä valvontasuunnitelmaohjeessa säätelee ensisijaisesti rakennuksen käyttötarkoitus ja pinta-ala. Asuinrakennusten palotarkastusvälille ohjeessa ei ole suosituksia ja niiden valvontatoimintaa ohjataan omavalvonnan suuntaan. Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen valvontasuunnitelma on tämän ohjeen mukainen.

Pelastustoimen VIRVE- viestiohjetta⁷ sovelletaan suunniteltaessa pelastuslaitosten VIRVE- viestiliikennettä. Ohjeen tavoitteena on yhdenmukaistaa VIRVE- viestiliikenteen käytäntöjä pelastustoimessa sekä luoda mahdollisuuksia hyvään yhteistoimintaan muiden viranomaisten kanssa.

2.5 Muut tutkimukset

Poliisi järjesti onnettomuuspaikalle ulkopuolisen asiantuntijan selvittämään mahdollista sähköstä johtuvaa syttymissyitä. Sähköinen syttymissyitä voitiin selvityksen perusteella sulkea varmuudella pois.

⁶ 379/2011

⁷ Sisäasiainministeriön julkaisu 24/2011, Pelastustoimen VIRVE- viestiohje (www.intermin.fi/julkaisu/242011).

3 JOHTOPÄÄTÖKSET JA TOTEAMUKSET

1. Turun Hirvensalossa syttyi 10.5.2016 noin puoli yhdentoista aikaan illalla tulipalo todennäköisesti varomattoman tulenkäsittelyn seurauksena. Kaksi ihmistä kuoli. Lisäksi yhdestä huoneistosta löytyi aiemmin kuollut henkilö. Asuinosa tuhoutui korjauskelvottomaksi.
2. Tulipalo levisi nopeasti puutalon rakenteissa, koska rakennuksessa ei ollut asianmukaista nykymääräysten mukaista palo-osastointia asuinhuoneistojen välillä ja palo pääsi leviämään syttymishuoneesta yläpohjan onteloon.
3. Pelastustoiminnan johtaja antoi ajomatkan aikana paikalle saapuvalle toiselle pelastusyksikölle toimintakäskyn näkemättä kohdetta. Toimintakäskynä oli yläpuolisten tilojen varmistaminen ja sivutilojen tiedustelu. Hän ei erikseen määrännyt tilannepaikan johtajaa.
4. Syttymishuoneiston viereinen ja sitä seuraava asunto jäivät pelastajilta tiedustelematta, vaikka palo ei ollut levinnyt niihin. Näistä toisen asukas olisi ollut pelastettavissa. Tämänkaltaisessa palossa olennaisin pelastustoimenpide on monimutkaisen rakennuksen tilojen johdonmukainen tarkistaminen ja ihmisten evakuointi.
5. Ensimmäisen yksikön savusukelluspari ei edennyt syttymishuoneistoa pidemmälle toisen kerroksen käytävällä. Syttymishuoneiston viereisen huoneiston asukas astui itse asunnotaan käytävään. Pelastustoimi piti tapahtumaa perustehtävänä.
6. Omistajan, pelastustoimen ja ensihoidon välinen kommunikointi epäonnistui siltä osin, että rakennuksessa olleiden määrää ei saatu selväksi. Kaikkien paikalla olleiden havaintoja ja tietoja ei hyödynnetty. Asukkaiden tai varsinkaan asuntojen määrä ei osoita rakennuksessa palon aikaan olevien ihmisten määrää.
7. Pelastustoimi ei ollut tehnyt asuinosaan palotarkastusta pitkään aikaan, koska palotarkastuksia ei ollut kohdennettu tällaisiin rakennuksiin. Asukkaiden toimintakyky ja riskialtis asumistapa eivät olleet vaikuttaneet palotarkastusten kohdentumiseen.
8. Talon portaikoissa ja useimmissa asunnoissa on ollut palovaroittimia ja ainakin joku näistä toimi. Palovaroittimesta huolehtiminen on lainsäädännössä jätetty asukkaan vastuulle huomioimatta rakennuksen ominaisuuksia ja käyttöä. Porrashuoneessa oli sammutin, mutta sen toimintakunnosta ei ole tietoa.
9. Ainakin osa puutalon asukkaista oli päihderiippuvaisia, mutta he asuivat vapaiden vuokramarkkinoiden asunnoissa. Yhdessä asunnossa asui rakennusliikkeen ulkomaalaisia työntekijöitä.
10. Vanhan puutalon ja osin päihderiippuvaisten asukkaiden yhdistelmää ei ollut tunnistettu erityisen riskialttiiksi, joten viranomaiset toimivat yleisten paloturvallisuutta edistävien sääntöjen ja ohjeiden mukaan.
11. Viranomaisilla ei ole ollut tehokkaita yhteistyökäytäntöjä puutalon kaltaisten paloriski-kohteiden tunnistamiseksi. Talosta oli tullut useita tehtäviä pelastuslaitokselle, ensihoidolle ja poliisille, joten asukkaiden riskialtis elämäntapa oli viranomaisten tiedossa. Paloriski-ilmoituksia ei ollut tehty.
12. Viestiliikenne onnettomuuden aikaan oli ajoittain toimintaa haittaavalla tavalla vilkasta JOHTO-puheryhmässä, jota Varsinais-Suomessa oli hiljattain siirretty käyttämään myös savusukelluksessa.

4 EHDOTUKSET TOIMENPITEIKSI

Onnettomuustutkintakeskus suositti Turussa vuonna 2014 syttyneen pienkerrostalon tutkimuksessa (Y2014-03⁸), että

1. *Suomen Kuntaliitto kehittää Pelastuslaitosten kumppanuusverkostoa hyödyntämällä viiranomaisyhteistyömenettelyjä siten, että pelastuslain 42 §:n yhteistyö toteutuu ja paloriski-ilmoituksia osataan tehdä ja tehdään. [2015-S26]*
2. *Ympäristöministeriö määrittää yhdessä Kuntaliiton ja sisäministeriön kanssa keinot, miten löydetään ja saatetaan turvalliseksi vanhat, useiden asuntojen rakennukset, joissa paloturvallisuus on heikko. Selvityksen kohteena voisivat olla esimerkiksi ennen vuotta 1960 valmistuneet puutalot, joissa on enemmän kuin kolme alle 50 neliömetrin asuntoa. [2015-S28]*

Suosituksukset ovat edelleen aiheellisia myös Hirvensalon tulipalon perusteella. Hirvensalon palon kuulemisissa myös ilmeni, että pelastushenkilöstö ei ollut kovinkaan tietoinen aiempien vakavien onnettomuuksien kokemuksista. Pelastustoiminnan arviointimekanismia ja tapahtumista oppimista voidaan kehittää siten, että pelastustoiminta ja pelastushenkilöstön työturvallisuus paranevat.

Viestiliikenne ruuhkautui pelastustoiminnan aikana. Viestiliikenne tulee järjestää siten, että pelastustoimintaan välittömästi liittymätön viestiliikenne ei häiritse meneillään olevaa tehtävää. Asia olisi hyvä ohjeistaa sisäministeriön VIRVE- viestiohjeessa.

Helsingissä 5.7.2016

Kai Valonen

Heikki Harri

Kimmo Markkanen

⁸ Onnettomuustutkintakeskuksen tutkintaselostus Y2014-03 Puisen pienkerrostalon palo Turussa 4.11.2014. Saatavissa <http://www.turvallisuustutkinta.fi/fi/index/tutkintaselostukset/muutonnettomuudet/tutkintaselostuksetvuosittain/2014/y2014-03puisenpienkerrostalonpaloturussa4.11.2014.html>.